سەلەف و سەلەفیەت

و

وەڵامی هەندێك تۆمەت

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على المبعوث رحمة للعالمين وعلى آله وأصحابه أجمعين وبعد :

هەڵبەت نامەوێ پێناسەی (سەلەف) و (سەلەفیەت) بکەم لە ڕووی زمانەوانی و زاراوەوە ، بەڵکو ئەمەوێ لە ناحیەی زەمەنیەوە پێناسەی بکەم . مەبەست بەسەلەف وەك ئەوەی زانایان و توێژەران لە کۆن و تازەدا پێناسەیان کردووە ئەهلی سێ سەدەکەی یەکەمی ئیسلامە ، واتە : مەبەست بە سەلەف لە ڕووی مێژووییەوە ئەهلی سێ سەدەکەیە لە هاوەڵانی پێغەمبەر ﷺ و شوێنکەوتوانیان و شوێنکەوتوانی شوێنکەوتوانیان لە وانەی پێغەمبەری خوا ﷺ شاهێدی بە(خيرية)و چاکی بۆ داون ، وەئەویش لەو فەرمودەیەدا کە پێشەوا بوخاری ڕەحمەتی خوای لێ بێت لە (صحيح)ەکەیدا لە (عمران بن حصين)ەوە خوا لێی رازی بێت دەیگێڕێتەوە لە پێغەمبەری خواوە ﷺ کە فەرمویەتی (خير أمتي قرني ، ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم ...) **بڕوانە : صحيح البخاري ، كتاب : فضائل أصحاب النبي ﷺ ، باب(2) الحديث رقم (3650) .**

جا ئەهلی ئەو سێ سەدەیە لەسەلەفی صاڵح باشترینی ئوممەت و بەرێزترین خەڵك و موسڵمانان بوون لە دوای پێغەمبەرانی خودا (عليهم الصلاة والسلام)، وەصددیقەکان و شەهیدەکان و صاڵحەکان و پێشەواکان ئەوانەی موسڵمانان ئیجماعیان لەسەر هیدایەت و دیرایەتیان کردووە لەوان بوون ، وە ئیبن مەسعود خوا لێی ڕازی بێت فەرموویەتی : ((من كان مستناً فليستن بمن قدمات ، فإن الحي لا تؤمن عليه الفتنة ، أولئك أصحاب رسول الله ﷺ أبر هذه الأمة قلوباً وأعمقها علماً وأقلها تكلفاً ، قوم اختارهم الله لصحبة نبيه وإقامة دينه فاعرفوا لهم حقهم وتمسكوا بهديهم ، فإنهم كانوا على الهدى المستقيم)) **بڕوانە :** (جامع بيان العلم وفضله ج119/2 ، دار الفكر – بيروت.

وەپێشەوا (شافعی) سەرمەزهەبی شافعیەکانیش فەرموویەتی ((هم فوقنا في كل علم وعقل ودين وفضل وكل سبب ينال به علم أو يدرك به هدى ، ورأيهم لنا خير من رأينا لأنفسنا)) د . ابو اليزيد العجمي – اهتمام علماء المسلمين بعقيدة السلف ، مجلة (البحوث الاسلامية) ، العدد (15) الصادر عام 1406 هـ .

وە هەر لەبەر ئەوە بە ((سلف الصالح)) واتە : پێشینی چاك ناویان لێناون ، هەر وەك ئەوەی لێکۆڵەرەوان لە زانایانی عەقیدەو بنەماکانی ئایین بە چەندین ناوو سیفەتی دیکە کە لە ((أثر))دا ، یان لە پێشەوایانی سەرمەشق و پێشەنگەوە هاتووە ناویان لێناون وەك ((أهل السنة)) و ((أهل الحديث)) و ((أهل الأثر)) ، وە وەصفداریشیان کردوون بە((أهل الإتباع)) و((الفرقة الناجية)) و،((الطائفة المنصورة)).وە بەو شێوەیە بێژەی ((السلف)) لەلای موسڵمانان بووە بە ((عەلەم)) و ناو بۆ هاوەڵان و شوێنێکەوتوانیان وشوێنکەوتوانی شوێنکەوتوانیان ئەوانەی لەسەر نەهج و ڕێبازی ئەوان ڕۆشتوون لە پێشەوایان و زانایانی ئیسلام ، وەك پێشەوایانی چوار مەزهەبەکە و سوفیانی سەوری و سوفیانی کوڕی عویەینە و لەیسی کوڕی سەعدو ئیبن موبارەك و ئیبراهیمی نەخەعی و بوخاری و موسلیم و ئەصاحبی سونەن ، نەك ئەوانەی بیدعە چی بوون ، یان بە لەقەب ونازناوێکی ناپەسەند ناوبانگیان دەرکردووە وەك ((خوارج)) و ((روافض)) و ((الجبرية)) و ((المعتزلة)) و ((الجهمية))و گروپە لاڕێبوەکانی دیکە .

وە لەوەی ڕابورد دەگەینە ئەو ئەنجامەی کە بێژەی ((سلف)) ئەگەر چی دەبڕدرێ بەسەر ئەهلی ئەو سێ سەدەیەی یەکەمدا کەلە فەرموودەکەدا هاتووە بەڵام عیبرەت لەوەدا بەو ڕێگەیەیە کە ئەوان لەسەری ڕۆشتوون ، وە بەو مەنهەج و ڕێبازەیە کە پەیڕەوییان کردووە ، جا سەبقی زەمەنی بەتەنیا کافی نییە بۆ وەسفی طائیفەیەك لە خەڵك بەوەی لەسەلەف بن ئەگەر مەنهەج و ڕێبازیان موافقی قورئان و سوننەت نەبێ بە دەق و بە ڕۆح ، جا ئەوەی مەنهەج و ڕێبازی موخالفی قورئان و سوننەت بێ لە سەلەف نییە ، ئەگەرچی لەناو صەحابە و تابیعینیشدا ژیابێ . بێگومان ئەوەی

بەراستی شوێنی سەلەف بکەوێ و پابەندبێ بەوەی ئەوان پێوەی پابەندبوون و لەسەر نەهج و ڕێبازی ئەوان بڕوات و شوێنپێی ئەوان هەڵبگرێ پێی دەوترێ سەلەفی بەیائی نسبەت .

ئەمما((سەلەفییەت))کە نسبەتە بە((سەلەف))،مەبەست((طریقە))و ڕێگەی ((سەلەف))ەلە هاوەڵان و تابعییەکان وشوێنکەوتووەکانیان وەبەم مانایە((سەلەفیەت)) ڕێباز و مەنهەجێکی درێژبوەوەیە تا ڕۆژی قیامەت .

وە ئینتساب و خۆدانە پاڵی دروستە کاتێ کە ئەو کەسە پابەندبێ بە مەرجەکانی و بنچینەکانی ڕێبازەکەوە کە ((سەلەف))پابەندبوون پێیانەوە . کەواتە : سەلەفیەت ، واتە : مەنهەجی سەلەف ، وە مەبەستیش بە مەنهەجی سەلەف ، خودی مەنهەجی ئیسلامی پیرۆزە ، وە ئەویش ڕێگەی ڕاستی خودا و ئەو حەبلەبتەوەیە خودا فەرمانی پێمان کردووە بە شوێنکەوتنی لە فەرمایشتی خۆیدا :﴿ وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾(الأنعام :153) . وە پێغەمبەری خوداش ﷺ تێیدا فەرموویەتی : ((ترکتکم علی البیضاء لیلها کنهارها لا یزیغ عنها بعدي الا هالك)) رواه احمد في المسند ، ج4/ 126 وغیره .

ئەمە زۆر بە کورتی پێناسەی ((سەلەف)) و ((سەلەفییەت)) بوو .

هەندێك تۆمەت و وەڵامەکانیان :

هەڵبەت لەمڕۆدا ئەوەی ئیددیعای سەلەفیەت و شوێنکەوتنی مەنهەج و ڕێبازی سەلەف ، یان ئەهلی سوننەت و جەماعەت بکات بە مانا تایبەتەکەی ، ئەوا دوژمن و ناحەزێکی زۆری لەدژ ڕاست دەبێتەوەو بە کەیف و ئارەزووی خۆیان تۆمەتی بەسەردا دەبەخشنەوە ، بە مەبەستی ناشرینکردن و ناوزڕاندنیلەناو کۆمەڵگەدا . وە گشتاندنیان بەسەر هەموو ئەو کەسانەدا کە مەنهەج و ڕێبازی سەلەف بە ڕاست و دروست و دوور لە هەموو کەم و کورتییەك دەزانن ستەمە ، بەڵکو ستەمێکی گەورەیە

چونکە سەلەفییەکان هەموویان لەسەر دەستی شێخێك ، یان مامۆستایەك زانست و مەنهەج و ڕێبازی سەلەفیانوەرنەگرتووە ،وە تێشیاندا خەڵکێك هەیە لە کتێبەکان و نوسینەکانی زانایان و پێشەوایانی سەلەفەوە سەلەفیەتی وەرگرتووە و ئاشنایەتی لەگەڵ مەنهج و ڕێبازی سەلەف پەیداکردووە ، وە ئێمەش یەکێکین لەوانەی سەلەفیەتمان بەو شێوەیە وەرگرتووە، هەر چەندە لەسەر و بەندی فەقێتیدا سودمان لە زانستی هەریەك لەبەڕێزان مامۆستا أحمد کاکە محمود و مامۆستا شێخ صدیق سەرگەتی و مامۆستا مەلا أحمدی ساوجی ومامۆستا مەلا عبدالعزیزی ئیزەدی وەرگرتووەومامۆستا(عبدالخالق) ی زاوەریش لە ساڵی 1991زمۆڵەتی زانستی پێمان داوە.

ناو بەناو دەبیستین هەندێك تۆمەتی ئەوە دەدەنە پاڵی ئێمە کە گوایە سەر بە ڕەوتێکین بەناوی مەدخەلیزم ! بەڵام ئەوە جگە لە درۆیەکی شاخدارنەبێ ، هیچ شتێکی دیکەنییە ، وە نەك هەر شێخ ڕەبیع بەڵکو وێنەیشیمان نەبینیوە ، هەندێك لە کتێبەکانی نەبێ ، وە ئەویش دەپێکێ و هەڵە دەکات وەك هەموو کەسێك ، بەڵام ئەوە ڕەت دەکەینەوە کە خەڵکێك بەدرۆ و بوهتان نسبەتی ئێمە بە شێخ ڕەبیع ، یان هەر شێخێکی دیکە دەدا ، وە ئەمە ڕێك وەك ئەوە وایە کە خەڵکێك لە ڕابردوودا دەیانگوت فلان وەهابی یە ونسبەتیان بە شێخ محمدی کوڕی عبدالوهاب دەدا ! هەڵبەت لەگەڵ ئەدەب و زۆر ڕێزمان بۆ هەموو زانایان و پیشەوایانی ئایین دەڵێین: ئێمە پێمان دروست نییە پەیڕەوی لە ئیمامێکی وەك ئیمامی گەورە(ئەبو حەنیفە)،یان ئیمامی(دارالهجرة) ئیمامی (مالك) ، یان (ناصر السنة) پێشەوا شافعی ، یان (امام السنة) پێشەوا (أحمدی کوڕی حەنبەل)لە هەموو وتەکان و بۆچوونەکانیاندابکەین وەك ئەوەی حەنەفیەك ، یان مالکیەك ، یان شافعییەك ، یان حەنبەلیەك بە دەمارگیرییەوە پەیڕەوییان لێدەکات و ئینتسابی خۆی بەوان دەدات ، بەڵکو لەگەڵ ئیقرارمان بە فەزڵ و گەورەیی و ئیمامەتیان دەڵێین : ئەوانیش دەپێکن و لەقسەی هەموو کەسێکیش وەردەگیرێ و ڕەد دەکرێتەوە جگە لە قسەی پێغەمبەری خوا نەبێ(ﷺ)،هەر چەندە سوودیش لەکەلەپووری فیقهی و

ئیجتهادەكانیان وەردەگرین و بەرزیان دەنرخێنین .جا كەوابوو چۆن ئەوە بە دروست ئەزانین پەیڕەوی لە شێخ ڕەبیع مەدخەلی یان كەسێكی دیكە بكەین ؟! ، وە ئەگەر بێتو پەیڕەوی لە زانایەك بكەین بە تەقلید ئەوا پەیڕەوی لە پێشەوا (أبو حنیفە) ، یان (مالك) ، یان (شافعی) ، یان (أحمد) دەكەین نەك لە شێخ ڕەبیع ، یان شێخ محمد أمان علی جامی ،یان كەسێكی دیكە لە زانایان ، یان لە مامۆستایەكی، سەلەفی هەروەك ئەوەی هەندێك بەدرۆ و بوهتان ئینتسابیهەموو سەلەفییەكانی كوردستان بە بەڕێز دكتۆر عبداللطیف دەدەن و بە شێخی سەلەفیەكانی كوردستان ناوی دەبەن ! وە ئەوەش ستەمە لە بەڕێز دكتۆر عبداللطیف لەلایەك ، چونكە ئەو شێخی سەلەفییەكانی كوردستان نییە ، وەسەلەفیەكانیش بە تایبەت شێخكیان نیەئەمە لەلایەكەوە ، وە لەلایەكی دیكەشەوە ستەمیشە لە سەلەفییەكانی كوردستانیش جگە لە قوتابییەكانی خۆی نەبێ ، چونكە ئەوانیش تەنها وەك مامۆستایەكی سەلەفی لێی دەڕوانن وەك ئەوەی خۆیشی تەنها بە مامۆستایەكی سەلەفی دەزانێ نەك زیاتر . وە ئێمەش كە برادەری و دۆستایەتیەكمان لەگەڵ بەڕێز مامۆستا عبداللطیف ، یان هەر مامۆستایەكی دیكەی سەلەفی هەبێ لە برادەری و دۆستایەتی زیاتر نییە ، وەدیسان برادەری ودۆستایەتیشمان لەگەڵ هەندێك لەئیسلامییەكانیشدا هەیە ، هەر چەندە هەموو موسڵمانان براین لە ئیسلام و ئیماندا . وە جگەلەوە هیچ تەوجیهێكیش لە هیچ كەسێكەوە وەرناگرین و پەیوەندیشمان بە هیچ حیزب و كۆمەڵ و حوكومەتێكەوە نییە ، وە لە تاوان و هەڵەی حیزبی نوور و دەسەڵاتدارانی شانیشنی سعودیەو كودەتاكەی سوپای میصری و تاوانەكانی سیسی بەرپرسیارنین، بەڵكو بەرین لە ڕژانی هەموو دڵۆپە خوێنێك و هەر تاوانێك كە بەرامبەر بە ئیخوان و خۆپیشاندەران تاوانباران ئەنجامیان داوە و ئەنجامی دەدەن ، وە ئێمە لە ووتاری هەینیشدا لە دوای كودەتاكەوە ئیدانەی ئەوەمان كرد لەسەر مینبەری مزگەوتی أبوبكری صدیق لە هەڵەبجەی شەهید. وە لەگەڵ ئەوانەشدا تۆمەتی ئەوەش دەدەنەپاڵ هەرچی سەلەفیە كەگوایە دەسەڵاتدارانی عەلمانی

لەهەمووولاتێك **بە ئەمیرو ئیمامی خۆیان** دەزانن **!بەڵام ئەوەش دیسان جگە لە بوهتان و درۆیەکی شاخداری دیکە یان نەبێ هیچیتر نییە.**

وەئەم بەندەیەی خوا بەنمونە ئەگەر هەر سەرۆك حیزبێك چ عەلمانی و چ ئیسلامی بە ئەمیرو ئیمامی خۆی بزانێت ، ئەوە بەراستی هەڵەیە ئەگەر لەسەر سەلەفیەت حیساب بکرێت ،وەئیللابوهتان و درۆ هەڵبەستن بەسە و بیرێك لەسزاو پاشە رۆژەکەی بکەنەوە لەڕۆژی قیامەتداو واز بێنن لەبوهتان و درۆ هەڵبەستن وتۆمەت بەخشینەوە.

ئەمە بە کورتی وەڵامی هەندێك لە تۆمەتەکان و بوهتانەکانی ناحەزانی سەلەفیەت بوو.داوا لە خوای بەرزوبالاّ دەکەین هیدایەتی ئێمەیش وئەوانیش وکار بەدەستانیش بدات بۆ ڕێگەی ڕاست و تەحکیمی شەرع و ئایینەکەی خۆی .وصلى الله وسلم وبارك على النبي الأمي محمد وآله وأصحابه أجمعين والحمد لله رب العالمين .

م . مصطفی محمد زەڵمی

هەڵەبجەی شەهید